

22.11.2021

VN/20464/2021
VN/20464/2021-STM-9Ympäristöministeriö
kirjaamo@ym.fi

Sosiaali- ja terveysministeriön lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi jätelain ja Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain muuttamisesta

Ympäristöministeriö on pyytänyt sosiaali- ja terveysministeriöltä lausuntoa jätelain muuttamisesta ja Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain kuudennen pykälän muuttamisesta. Po. lakeihin tehtävien muutosten tavoitteena on selkeyttää ulkomaisten toiminnanharjoittajien toimintaedellytyksiä Suomessa ja tehostaa niitä koskevaa valvontaa. Tavoitteena on myös keventää rekisteriin hakeemisesta johtuvaa sääntelytaakkaa, mutta toisaalta pyritään parantamaan valvontaa ja varmistamaan toiminnanharjoittajille tasapuoliset kilpailun edellytykset sekä torjumaan harmaata taloutta.

Hallituksen esityksen taustalla on mm. ympäristövaliokunnan kirjaus jätelain muuttamisesta annetussa mietinnössä (YmVM 3/2021 vp). Valiokunta totesi mietinnössään ympäristöministeriössä käynnissä olevan jäte- ja tuotetietojärjestelmiä koskevan hankkeen, johon liittyen jätehuoltorekisteriin hyväksymisen edellytyksiä ehdotetaan kiristettäväksi ja kiinnitti huomiota siihen, että rekisteröitävien kuljetusyritysten tulisi olla nuhteettomia ja luotettavia.

Sosiaali- ja terveysministeriö pitää tervetulleena, että jätteitä kuljettavia kuljetusyrityksiä valvotaan tulevaisuudessa tehokkaammin. Jätehuollon strategisen yhteistyöryhmän ensimmäisessä kesälömmien jälkeisessä kokouksessa Keskusrikospoliisin ympäristörikosia Suomessa koordinoiva komissario piti esitelmän jätehuoltoon liittyvistä rikoksista. Hänen mukaansa jätteiden laitton vienti on maailman mitassa rahallisesti huumeakauppaa suurempi rikollisuuden muoto. Erityisesti kiertotalouteen siirtyminen ja jätteiden erilliskeräämisen velvoitteiden kiristyminen voi lisätä painetta jätteiden laittomaan vientiin ja epäasialliseen huolehtimiseen johtuen kierrätyksen aiheuttamista kustannuksista. Paine laittoman jäteviennin lisääntymiselle ei johdu pelkästään EU:n kiertotalouspaketin säätämisestä, vaan taustalla on suuressa määrin Kiinan 1.1.2018 voimaan astunut Vihreä Miekka politiikka, joka lopetti kehittyneiden maiden kierrätykseen tarkoitettujen erilaisten jätėjakeiden viennin Kiinaan lähes kokonaan. Erityisesti erilliskerätyn ja paalutun muovijätteen viennin tyrehtyminen ensin Kiinaan ja sitten viennin kieltäminen Baselin sopimuksen nojalla OECD-maista köyhiin maihin 1.1.2021 alkaen on lisännyt muovijätteen laitonta dumpausta Isosta-Britanniasta ja Ranskasta Turkkiin. Euroopan unionin komissio on osapuolena Baselin sopimuksessa ja siksi EU:n komissio on asetuksilla säädellyt myös unionin sisäistä muovijätteen vientiä ja tuontia jäsenmaiden välillä.

Sosiaali- ja terveysministeriön mielestä jätelakia edelleen uudistettaessa tulisi pohtia velvoitteiden hoitoa laajemmin kuin vain liikennelupa-asiassa. Yksi vahva ympäristörिकosten ennalta estämisen

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sosiaali- ja terveysministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 33
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 8
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

02951 63415
+358 2951 63415

kirjaamo.stm@gov.fi
stm.fi

keino voisi olla toiminnanharjoittajan ympäristöluvan tai muun toiminnan edellytysten tarkastelu ennen liiketoiminnan aloittamista. Ennen kuin lupa toiminnan aloittamiseen annetaan, tulisi tarkastella onko liiketoiminnan edellytykset olemassa. Tämä tarkoittaa sitä, että muuan muassa toiminnanharjoittajalla on vakuudet ja luottotiedot sekä varallisuus kunnossa. Mikäli ympäristölupaviranomaisella olisi oikeus käyttää harmaan talouden selvitysyksikön tuottamia velvoitteidenhoitoselvityksiä lupaprosessissa, olisi luvanhakijan toiminnan edellytykset tarkistettu paljon laajemmin kuin nykyisin.

Kansliapäällikkö

Kirsi Varhila

Lääkintöneuvos

Mikko Paunio

Jakelu YM Ympäristöministeriö

Tiedoksi Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL